

Dosarul nr. 2ra-13/23
(2-20147126-01-2ra-05012023)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Muruianu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

15 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul recurentului
Organizația de Creditare Nebancară „Iute Credit” Societate cu Răspundere Limitată,
Constantin Iosip,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marina Maximciuc
împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Iute Credit” Societate cu Răspundere
Limitată, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și
Supravegherea Pieței cu privire la constatarea caracterului abuziv al clauzelor
contractuale, declararea nulității absolute a clauzelor contractuale abuzive, diminuarea
dobânzii anuale efective, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de apel depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Iute
Credit” Societate cu Răspundere Limitată, a fost menținută hotărârea din 06 aprilie
2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 23 noiembrie 2020, Marina Maximciuc a depus cerere de chemare în
judecată împotriva O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., intervenient accesoriu Agenția pentru
Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea nulității
absolute a clauzelor abuzive incluse contractul de împrumut nr.1422881, încheiat
O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. și Marina Maximciuc a tuturor celor menționate în actul
de constatare nr. 132 din 19 septembrie 2020 al Agenției pentru Protecția
Consumatorilor și Supravegherea Pieței, diminuarea Dobânzii Anuale Efective
(D.A.E.), până la limita de 17% anual, formând în acest sens un nou grafic de
rambursare, care va avea efect asupra tuturor ratelor de achitare, atât celor achitate cât
și celor neachitate.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, împreună cu soțul, au decis să
procure un automobil în leasing, iar în urma căutărilor au identificat automobilul de
model Hunday Tucson IX35 anul producerii 2010, la preț de 241 618 lei, aproximativ
12 160 euro. Contactând pe numărul de telefon indicat în ofertă, a răspuns un domn pe
nume Vasile care s-a prezentat drept agent în vânzări auto, iar la data de 10 martie

2020, s-au întâlnit cu agentul în vânzări, care a expediat o cerere O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., și fără a aștepta răspunsul au plecat la Direcția înregistrare a transportului și calificarea conducătorilor auto din cadrul Agenției Servicii Publice de pe str. XXXXX, mun. XXXXX, pentru a perfecta documentele pentru autoturism, totodată de către agentul în vânzări i s-a comunicat că dacă va fi apelată de către reprezentatul O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., să declare că a achitat o primă rată în mărime de 2600 euro pentru achiziționarea automobilului.

A menționat reclamanta că în momentul în care perfectau actele pe autoturism, a fost telefonată de către un consultant al companiei O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., care i-a comunicat că a fost aprobat un împrumut și urmează să se deplaseze la oficiul companiei de micro-finanțare pentru a semna contractul și a ridica banii. După perfectarea actelor de înregistrare a autoturismului, au mers împreună cu agentul de vânzări Vasile, la sediul companiei O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., care se află pe adresa str. XXXXX, mun. XXXXX, iar acolo erau așteptați de către un consultant care deja pregătise contractul în baza căruia urma a fi acordată suma de bani pentru procurarea mașinii, însă dâșii, inițial, nu au avut posibilitatea să facă cunoștință cu acel contract deoarece, i s-a solicitat mai întâi să meargă să gajeze bunul.

A susținut reclamanta că la aceeași dată, la 10 martie 2020, a fost încheiat contractul de gaj nr.1422881, prin care automobilul procurat, de marcă model Hyundai Tucson, anul producerii - 2010, XXXXX, culoare albă, cu n/î XXXXX, cu valoarea convenită în mod bilateral în sumă de 241 618 lei.

A mai afirmat reclamantul că ulterior au încheiat contractul de împrumut nr.1422881 între O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. în calitate de creditor și Marina Maximciuc, persoana fizică în calitate de debitor (consumator), în temeiul căruia O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. s-a obligat să acorde consumatorului Marina Maximciuc un împrumut în mărime de 197 000 lei pentru procurarea automobilului, iar dânsa s-a obligat să restituie această sumă în rate lunare în termen de 60 luni (până la data de 11 martie 2025), să plătească dobânda, taxa aferentă contractului și după caz penalitatea de întârziere și penalitatea pentru rezilierea contractului.

A notat reclamanta că contractul de împrumut nr.1422881 din 10 martie 2020 conține informații standard, acordul, cadrul, graficul de rambursare care prevăd suma împrumutului, data rambursării, metoda rambursării, și alte aspecte cu privire la credit. Graficul de rambursare conține suma împrumutului, taxa aferentă, comisioanele și suma dobânzii, datele rambursării și suma totală care urmează să fie achitată de către client.

A indicat reclamanta că potrivit contractului și graficului de rambursare menționat, costul total al împrumutului constituie 417 881 lei și 75 de bani, format din valoarea împrumutului acordat – 197 000 lei, rata dobânzii aferente – 96 574 lei și 75 de bani (16,90%), comision de examinare a cererii - 9653 lei (care urmează a fi achitată lunar în mărime de 160 lei și 88 de bani), comision de administrare lunară – 114 654 lei (care urmează a fi achitată lunar în mărime de 1910 lei și 90 de bani), iar DAE efectivă 34,27%.

A evidențiat reclamanta caracterul abuziv al clauzelor contractuale care prevede taxe aferente contractului în sumă de 124 307 lei, aceasta fiind o sumă exagerat de mare și care aproape că atinge suma împrumutului acordat. Această taxă aferentă contractului de împrumut se referă la taxa plătită, sau ce trebuie plătită de către împrumutat în contul împrumutătorului pentru examinarea și procesarea cererii

împrumutului și comisionul de administrare.

A relatat reclamanta că din analiza contractului de împrumut nr.1422881 din 03 martie 2020 și din informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori, care este parte integrată a acestui contract, a reținut că acest acord prevede mai multe penalități aplicabile ei, care, din start, nefiind negociate și explicate debitorului consumator, prezintă un caracter abuziv și anume:

- pct. a. și pct. b - plata dobânzii de întârziere de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere după cum urmează, dacă împrumutatul nu achită în termenul stabilit sumele datorate, parțial sau total, împrumutătorul are dreptul să solicite de la acesta să plătească o dobândă de întârziere, aplicată la suma neplătită a împrumutului, a taxei aferente contractului de împrumut eșalonate, a dobânzii aferente și a altor comisioane sau plăți dacă acestea au fost agreeate de către părți, calculată pentru fiecare zi calendaristică de întârziere, în conformitate cu următoarea schemă: 0,1% din suma datorată, în cazul în care aceasta este mai mică sau egală cu 50 lei; 0,1% din suma datorată, dar nu mai puțin de 10 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 50 lei, dar mai mică de 100 lei; 0,1% din suma datorată dar nu mai puțin de 15 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 100 lei dar mai mică de 150 lei; 0,1% din suma datorată, dar nu mai puțin de 20 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 150 lei. Dobânda de întârziere se calculează până la data stingerii complete a datoriei; (3.13. (i) Informații standard privind împrumutul pentru consumatori);

- pct. e. - penalitatea fixă de 200 lei suplimentar la dobânda de întârziere indicată la pct. a. (3.13. (ii) Informații standard privind împrumutul pentru consumatori);

- pct. f. - o altă penalitate fixă de 200 lei suplimentar la dobânda de întârziere indicată la p. a.;

- pct. g. - rezilierea unilaterală a contractului, plus penalitate de 30% din suma împrumutului; (3.13. (iii) a) Informații standard privind împrumutul pentru consumatori);

- pct. h. - rezilierea contractului nu se răsfrânge asupra obligațiilor scadente și viitoare, nu afectează dreptul creditorului de a calcula în continuare dobânzi și penalități.

A mai menționat reclamanta că nu i-a fost comunicat și nici explicat ce presupune în esență acest contract și care sunt condițiile esențiale, mai mult ca atât într-un mod grabnic s-a urmărit semnarea acestuia, dat fiind faptul că deja mașina a fost, *de iure*, vândută și înregistrată după ea, iar banii încă nu au fost achitați, respectiv despre dobândă, comisioane, penalități incluse abuziv în acest acord nu a fost nici o vorbă.

Astfel prin prezentul contract, *ab initio* a fost dusă în eroare privind natura juridică a contractului, deoarece, scopul inițial a fost de a procura un automobil în leasing, astfel că consimțământul dat de reclamantă la momentul încheierii contractului, este considerat de legiuitor inexistent, întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, potrivit pct. 22, stare de care O.C.N. „Lute Credit” S.R.L. a beneficiat și a impus obligații excesive contractantului, aflat într-o poziție defavorabilă.

Totodată, a indicat reclamanta că acest contract de împrumut împreună cu anexele, sunt redactate cu un font de dimensiuni mici (aproximativ 5-10), iar citirea lui este imposibil conform recomandărilor medicilor „ca distanță dintre ochi și carte să varieze între 38 și 63 cm”, astfel că probabilitatea de a scăpa din vedere rândul urmărit

în cazul citirii în continuu este foarte mare, ceea ce duce la înțelegerea greșită a conținutului textului.

A considerat reclamanta că la încheierea contractului de împrumut din 03 martie 2020, i-a fost încălcat dreptul subiectiv în calitate de consumator, nefiind informată în modul corespunzător despre clauzele esențiale ale contractului, iar ca urmare, a fost lipsită de dreptul de a lua decizii referitor la tranzacționarea serviciilor în mod liber și în interes propriu.

Mai mult decât atât, contractul dat a fost încheiat până la declararea stării de urgență în legătură cu pandemia provocată de COVID-19, iar drept consecință și-a pierdut locul de muncă nefiind în stare să achite ratele de credit și dobânda dată care sunt extrem de mari și nu sunt proporționale sumei de bază creditate.

A susținut reclamanta că în încercarea de a soluționa amiabil această problema, s-a adresat către O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. cu o cerere prin care a solicitat să fie revizuit acest contract în partea ce ține de comisioanele exagerate și penalitățile excesive, la care a primit răspunsul prin care i s-a refuzat revizuirea acestui contract.

La data de 27 iulie 2020, reclamanta s-a adresat Agenției pentru Protecția Consumatorului cu o sesizare, drept urmare fiind întocmit actul de constatare nr.132 din 19 septembrie 2020.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 13 august 2020, a expediat în adresa companiei propunerea de a modifica amiabil condițiile contractului, deoarece, Agenția pentru Protecția Consumatorului s-a expus asupra faptului că există clauze abuzive și necesită a fi excluse, fiind totodată necesar de a diminua DAE până la limita rezonabilă (maximul dublul ratei CHIBOR), iar la data de 18 septembrie 2020, a expediat o altă propunere de tranzacție extrajudiciară, dar nu a primit nici un răspuns.

Cu privire la dobânda anuală efectivă, reclamanta a specificat că potrivit contractului de credit nr. 1422881, dobânda anuală efectivă (DAE), constituie - 34,74%, ceea ce reprezintă o dobândă supra-exagerată care plasează consumatorul într-o situație defavorabilă, inechitabilă, contrar bunei-credințe, libertății contractuale și legislației în vigoare.

La 09 februarie 2021, reclamanta Marina Maximciuc și-a concretizat cerințele din acțiune (f.d.76-78) solicitând constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive incluse în contractul de împrumut nr.1422881 încheiat de O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. și Marina Maximciuc, precum și a tuturor celor menționate în actul de constatare nr.132 din 19 septembrie 2020 al Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, diminuarea Dobânzii Anuale Efective (D.A.E.), până la limita de 17% anual, restituirea plăților rezultate din supraplată, în beneficiul Marinei Maximciuc efectuate la contul O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. în baza contractului de împrumut, repararea prejudiciului moral în mărime de 25 000 lei ca urmare a comportamentului abuziv pe parcursul raportului juridic dintre O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. și Marina Maximciuc.

La 18 februarie 2021, Marina Maximciuc iar și-a concretizat cerințele din acțiune (f.d.117-122), solicitând:

- constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive incluse în contractul de împrumut nr.1422881 încheiat de O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. și Marina Maximciuc, precum și a tuturor celor menționate în actul de constatare nr.132 din 19 septembrie 2020 al Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței;
- diminuarea Dobânzii Anuale Efective (D.A.E.), până la limita de 17% anual;
- restituirea plăților rezultate din supraplată în sumă de 36 771 lei și 48 de bani,

în beneficiul Marinei Maximciuc efectuate la contul O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. în baza contractului de împrumut, repararea prejudiciului moral în mărime 25 000 lei ca urmare a comportamentului abuziv pe parcursul raportului juridic dintre O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. și Marina Maximciuc;

- încasarea din contul pârâtei a cheltuielilor pentru traducere în mărime de 1300 lei.

Prin încheierea din 19 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței.

Prin hotărârea din 06 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a constatat caracterul abuziv și nulitatea absolută a următoarelor clauze din contractul de împrumut nebankar nr.1422881 din 10 martie 2020, încheiat între O.C.N. ”Iute Credit” S.R.L. și Marina Maximciuc, după cum urmează:

1. pct.3.13 din paragraful Informații standard privind creditul pentru debitori care prevede costurile în cazul întârzierii plății (neefectuarea plății ar putea avea consecințe grave (de exemplu vânzarea silită) și să îngreuneze obținerea creditului). (i) Creditorul este în drept să perceapă penalitatea în mărime de 1,0% din suma neplătită creditului, pentru fiecare zi de întârziere, și după cum urmează: - 1,0% din suma datorată în cazul în care aceasta este mai mică sau egală cu 50 lei; - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 10 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 50 lei, dar mai mică de 100 lei; - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 15 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 100 lei, dar mai mică de 150 lei; - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 20 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 150 lei. (ii) penalități pentru expedierea notificărilor privind întârzierea plăților în mărime de 200 lei pentru fiecare din primele trei notificări; (iv) taxa de stat/taxa arbitrală achitată la data depunerii cererii de chemare în judecată și cheltuielile de asistență juridică care vor fi suportate integral sau parțial de debitor în dependență de partea admisă din pretențiile înaintate prin cererea de chemare în judecată precum și cheltuielile de executare și alte cheltuieli aferente procedurii de executare suportate de către creditor în cazul realizării drepturilor sale de creanță recunoscute printr-un titlu executoriu eliberat de instanța de judecată.

2. pct. a) din compartimentul penalitatea contractuală care prevede că dacă debitorul nu achită în termenul stabilit sumele datorate, împrumutătorul are dreptul să solicite de la aceasta să plătească o penalitate de întârziere, aplicată la suma neplătită a creditului calculată pentru fiecare zi calendaristică de întârziere, în conformitate cu următoarea schemă: - 1,0% din suma datorată, în cazul în care aceasta este mai mică sau egală cu 50 lei - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 10 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 50 lei, dar mai mică de 100 lei; 35 - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 15 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 100 lei, dar mai mică de 150 lei; - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 20 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 150 lei.

3. pct. d) din compartimentul penalitatea contractuală care prevede că dacă debitorul întârzie în realizarea rambursării, creditorul va efectua cel mult trei apeluri telefonice și va expedia cel mult cinci sms-uri la unul din numerele de contact indicate de debitor în contractul de credit pentru a-l notifica asupra întârzierii plății și pericolul calculului penalității de întârziere.

4. pct. e) și f) din compartimentul penalitatea contractuală care prevede că, dacă în termenul de 10 zile calendaristice din data scadență, debitorul nu va achita creditul și/sau alte plăți scadente stabilite în contract, creditorul are dreptul să calculeze o penalitate fixă, care a fost negociată în prealabil de părțile contractante în mărime de 200 lei suplimentar la penalitatea de întârziere indicată la pct. a) pentru expedierea notificării către avertizarea privind pericolul de a întreprinde plata imediată a ratelor neajunse la scadență conform contractului de credit sau privind pericolul rezoluțiunii anticipate a contractului și încasarea altor prejudicii cauzate prin întârzierea efectuării plății. La expirarea a 20 și 30 zile calendaristice din data scadență a plății, creditorul are dreptul să calculeze suplimentar la penalitatea de întârziere indicată la pct. a, penalități fixe, care a fost negociată în prealabil de părțile contractante în mărime de 200 lei pentru expedierea notificărilor către debitor ce vor ține informația menționată la punctul anterior, în special avertizarea, pericolul de a pretinde plata imediată a ratelor neajunse la scadență conform contractului de credit sau privind pericolul rezoluțiunii anticipate a contractului.

5. lit. h) din compartimentul penalitatea contractuală care prevede că, dacă debitorul întârzie în realizarea rambursării contractului de credit, o perioadă mai mare de 50 zile calendaristice, calculându-se de la ziua scadență realizării rambursării stipulate prin contractul de credit, creditorul declară scadente și plățile imediat toate plățile conform contractului de credit și are dreptul de a rezolvi în mod unilateral contractul de credit calculând suplimentar o penalitate în mărime de 30% din valoarea creditului neachitat, pentru rezoluțiunea anticipată a contractului.

S-a dispus diminuarea Dobânzii Anuale Efective (DAE) în contractul de împrumut nebancar nr.1422881 din 10 martie 2020 de la 34,74% la 17%.

S-a încasat de la O.C.N. "Iute Credit" S.R.L., în beneficiul Marinei Maximciuc, suma în mărime de 36 771 lei și 48 de bani, achitată în plus la contractul de împrumut nebancar nr.1422881 din 10 martie 2020 și suma în mărime de 1300 lei, cu titlu de cheltuieli de traducere.

S-a încasat de la O.C.N. "Iute Credit" S.R.L. în beneficiul Marinei Maximciuc, suma în mărime de 1000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

În rest, pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat în baza art.4 din Legea nr.1216 din 03 decembrie 1992 de la O.C.N. "Iute Credit" S.R.L. în bugetul de stat, suma în mărime de 1103 lei și 14 bani, cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 06 mai 2021, O.C.N. "Iute Credit" S.R.L. a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. și a fost menținută hotărârea din 06 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Analizând argumentele invocate în cererea de apel, în raport cu probele anexate

la dosar și prevederile legii, ce guvernează raportul litigios, instanța de apel a conchis că, cererea de apel urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate, din următoarele considerente.

La caz, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiate solicitările reclamantei privind caracterul abuziv al clauzelor contractuale, declararea nulității absolute a clauzelor contractuale respective din contractul de împrumut nr.1422881 din 03 martie 2020, în condițiile în care acestea sunt abuzive, contravin principiilor buneii-credințe, contrar aserțiunilor apelantului nu au fost negociate individual cu reclamanta Marina Maximciuc, prin ele însele creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, dezechilibrul creat fiind în detrimentul consumatorului.

În argumentarea acestei poziții, Colegiul instanței de apel a reținut și faptul emiterii la data de 19 septembrie 2020 de către Agenția pentru Protecția Consumatorului a actului cu nr.132 prin care a constatat existența clauzelor abuzive în contractul de împrumut nr.1422881 din 03 martie 2020.

În această ordine de idei, instanța de apel a învederat că prin clauza contractuală în litigiu care să nu fi fost negociată se înțelege că contractele de împrumut, încheiate cu consumatorii, sunt pre-formulate, standard, clauzele fiind prestabilite de către creditor, fără să fi dat consumatorului posibilitatea de a modifica sau înlătura vreuna dintre clauze, iar eventualele diferențe dintre ele nu se datorează negocierii cu clienții, ci particularităților fiecărui client în parte. Se consideră întotdeauna că o clauză nu s-a negociat individual atunci când a fost redactată în prealabil, iar din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul clauzei, în special în cazul unui contract de adeziune, așa după cum sunt contractele de credit/împrumut.

La caz, Marina Maximciuc fiind presată financiar pe motiv că dorea procurarea unui automobilul a semnat în aceeași zi contractul de gaj și cel de împrumut, consumatorul fiind încurajat în grabă să-și de-a acordul inclusiv pentru clauzele în cauză, ceea ce denotă că împrumutul nu a acționat într-un totu corect și echitabil față de cealaltă parte de ale cărei interese legitime trebuia să țină seama.

Buna-credință presupune din această perspectivă, faptul că nici una dintre părți nu urmărește să obțină, ca urmare a încheierii contractului, mai mult decât valoarea contraprestației, la care s-a obligat cealaltă parte, respectând, astfel, un echilibru al prestațiilor reciproce, la caz acest aspect a fost neglijat, consumatorul Marina Maximciuc fiind plasată într-o situație juridică mai puțin favorabilă în raport cu cea prevăzută de dreptul național în vigoare, caz în care în temei legal au fost anulate de instanța de fond clauzele abuzive.

Or, potrivit art.1076 alin. (1) din Codul civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută.

Respectiv, instanța de apel a constatat că în contractul de împrumut a fost stipulat pct.3 din paragraful: Informații standard privind creditul pentru debitori și costuri, în cazul întârzierii plății cum ar fi penalitatea în mărime de 1,0% din suma neplătită creditului, pentru fiecare zi de întârziere, după cum urmează: - 1,0% din suma datorată în cazul în care aceasta este mai mică sau egală cu 50 lei; -1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 10 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 50 lei, dar mai mică de 100 lei; -1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 15 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 100 lei, dar mai mică de 150 lei; -1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 20 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 150 lei.

În acest sens, Colegiul instanței de apel a reținut că aceste clauze sunt abuzive,

având în vedere că impun consumatorului limite de achitare a dobânzii de întârziere în funcție de mărimea sumei datorate, în plus acestea favorizează profesionistul, permițându-i contrar prevederilor art. 942 din Codul civil, de a solicita de la orice consumator care nu și-a îndeplinit obligația o compensație exagerată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale.

Totodată, în pct. (ii) al pct. 3.13 al contractului de împrumut sus-indicat au fost stabilite și penalități pentru expedierea notificărilor privind întârzierea plăților în mărime de 200 lei pentru fiecare din primele trei notificări, clauză care la fel este una abuzivă, în condițiile în care defavorizează consumatorul, or, potrivit site-ului oficial al Poștei Moldovei, tariful pentru o scrisoare recomandată constituie 4 lei, plus câțiva lei în funcție de dimensiunile plicului, iar tariful maxim prevăzut pentru expedierea unei scrisori de clasa I pentru plic de 1001 g – 2000 g reprezintă 70 lei.

Cu referire la pct. (iv) al pct. 3.13 din contractul de împrumut, care stabilește taxa de stat/taxa arbitrală achitată la data depunerii cererii de chemare în judecată și cheltuielile de asistență juridică care vor fi suportate integral sau parțial de debitor în dependență de partea admisă din pretențiile înaintate prin cererea de chemare în judecată precum și cheltuielile de executare și alte cheltuieli aferente procedurii de executare suportate de către creditor în cazul realizării drepturilor sale de creanță recunoscute printr-un titlu executoriu eliberat de instanța de judecată, instanța de apel a reținut că, această clauză contravine prevederilor art. 1077 din Codul civil, or, includerea unor cheltuieli din viitor care nu se știe dacă vor apărea, constituie un abuz din partea profesionistului.

În această ordine de idei, corect a fost reținut de către instanța de fond precum că repartizarea cheltuielilor de judecată și a cheltuielilor de executare sunt prevăzute în Codul de procedură civilă și în Codul de executare, iar în situația în care aceste cheltuieli vor apărea acestea pot fi recuperate în procesul examinării cererilor de chemare în judecată, în cadrul procedurii de executare, sau, ulterior, în proceduri separate.

O altă clauză abuzivă a fost inserată și la pct. a) din compartimentul penalitatea contractuală care prevede că dacă debitorul nu achită în termenul stabilit sumele datorate, împrumutătorul are dreptul să solicite de la aceasta să plătească o penalitate de întârziere, aplicată la suma neplătită a creditului calculată pentru fiecare zi calendaristică de întârziere, în conformitate cu următoarea schemă: - 1,0% din suma datorată, în cazul în care aceasta este mai mică sau egală cu 50 lei - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 10 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 50 lei, dar mai mică de 100 lei; - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 15 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 100 lei, dar mai mică de 150 lei; - 1,0% din suma datorată, dar nu mai puțin de 20 lei, în cazul în care aceasta este mai mare de 150 lei, or, legiuitorul a prevăzut în legislația civilă care sunt condițiile de impunere a dobânzilor și penalităților precum și modalitățile de calcul a acestora.

Este abuzivă și clauza prevăzută în pct. d) din compartimentul penalitatea contractuală, care prevede că dacă debitorul întârzie în realizarea rambursării împrumutului, creditorul va efectua cel mult trei apeluri telefonice și va expedia cel mult cinci sms-uri la unul din numerele de contact indicate de debitor în contractul de credit pentru a-l notifica asupra întârzierii plății și pericolul calculului penalității de întârziere, or, prin aceasta consumatorul este privat de dreptul de a primi o reclamație scrisă, deoarece în cazul în care telefonul consumatorului va fi setat să primească

apeluri și sms-uri doar de la numerele salvate în telefon, există probabilitatea ca nici unul din cele trei apeluri și cinci sms-uri să nu fie aduse la cunoștința consumatorului, ceea ce constituie un abuz din partea profesionistului.

Sunt abuzive și clauzele stipulate la pct. e) și f) din compartimentul penalitatea contractuală care prevede că dacă în termenul de 10 zile calendaristice din data scadentă, debitorul nu va achita creditul și/sau alte plăți scadente stabilite în contract, creditorul are dreptul să calculeze o penalitate fixă, care a fost negociată în prealabil de părțile contractante în mărime de 200 lei suplimentar la penalitatea de întârziere indicată la pct. a) pentru expedierea notificării către avertizarea privind pericolul de a întreprinde plata imediată a ratelor neajunse la scadență conform contractului de credit sau privind pericolul rezoluțiunii anticipate a contractului și încasarea altor prejudicii cauzate prin întârzierea efectuării plății, iar la expirarea a 20 și 30 zile calendaristice din data scadentă a plății, creditorul are dreptul să calculeze suplimentar la penalitatea de întârziere indicată la pct. a, penalități fixe, care a fost negociată în prealabil de părțile contractante în mărime de 200 lei pentru expedierea notificărilor către debitor ce vor ține informația menționată la punctul anterior, în special avertizarea, pericolul de a pretinde plata imediată a ratelor neajunse la scadență conform contractului de credit sau privind pericolul rezoluțiunii anticipate a contractului.

Or, aceste clauze, impun consumatorului, în mod abuziv, cheltuieli din viitor, care nu se știe dacă vor apărea.

Prin urmare, deși potrivit Codului civil, prin penalitate, părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun, instituirea de penalități în mărime de 200 lei pentru fiecare dintre notificări este un abuz, or, potrivit Codului civil, penalitatea se instituie pentru neexecutarea obligației și nu pentru expedierea notificărilor.

Corect a fost apreciată ca fiind abuzivă și clauza prevăzută la lit. h) din compartimentul penalitatea contractuală care prevede că dacă debitorul întârzie în realizarea rambursării contractului de credit, o perioadă mai mare de 50 zile calendaristice, calculându-se de la ziua scadentă realizării rambursării stipulate prin contractul de credit, creditorul declară scadente și plătibile imediat toate plățile conform contractului de credit și are dreptul de a rezolvi în mod unilateral contractul de credit calculând suplimentar o penalitate în mărime de 30% din valoarea creditului neachitat, pentru rezoluțiunea anticipată a contractului, în condițiile în care rezoluțiunea anticipată, în sine, deja reprezintă o sancțiune, consumatorul în acest caz fiind iarăși defavorizat.

Iar, potrivit art.1077 alin. (1) pct. 6) din Codul civil, sunt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect, solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.

Colegiul instanței de apel a menținut hotărârea instanței de fond și în partea admiterii cerinței de diminuare a Dobânzii Anuale Efective (DAE) din contractul de împrumut nebanca nr.1422881 din 10 martie 2020 de la 34,74% la 17%, în condițiile în care depășește dublul ratei de referință Chibor.

La caz, împrumutul a fost acordat Marinei Maximciuc în temeiul contractului de împrumut nebanca nr.1422881 din 10 martie 2020 cu o dobândă anuală efectivă (DAE) exagerată în mărime de 34,74 % comision pentru procesarea cererii în mărime de 9653 lei, comision pentru administrare lunară în mărime de 1910 lei și 09 bani, rata dobânzii aplicabile de 16,90% (96 574 lei și 75 de bani) fixă/variabilă.

De altfel, la suma împrumutului de 197 000 lei, cu un DAE de 34,74% costul total al împrumutului este de 417 530 lei, de unde rezultă că suma totală a dobânzilor, comisioanelor, taxelor, penalităților, dobânzilor de întârziere și orice alt tip de plăți, incluse în contractul de împrumut din 10 martie 2020 este mai mare decât corpul împrumutului în sine, ceea ce este inadmisibil.

Mai mult decât atât, DAE de 34,74 % stabilită în contractul de împrumut nebanca nr.1422881 din 10 martie 2020, în raport cu DAE oferită de instituțiile financiare bancare din Republica Moldova (16,57 %, 12,7 %, 14 %, 15,75 %, 14,50 %) este dublă, caz în care corect a fost diminuată până la 17%, pentru a reface echilibrul între drepturile și obligațiile părților contractante (f.d.118).

Iar, în condițiile în care reclamanta-intimată, Marina Maximciuc a achitat O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. în total suma de 249 897 lei și 48 de bani, DAE a fost diminuată până la 17%, suma de 36 771 lei și 48 de bani achitată în plus la contractul de împrumut nebanca nr.1422881 din 10 martie 2020, în temei legal a fost restituită reclamantei.

Prin urmare, instanța de fond corect a reținut că aceste clauze sunt abuzive, având în vedere că nu au fost negociate individual cu debitorul, favorizează comerciantul, sunt contrare principiului bunei-credințe, iar fiind inechitabile sunt lipsite de efect.

În același timp, Colegiul instanței de apel a apreciat critic impunerea consumatorului la plata unei sume exagerat de mari și prin prisma art.1 al Primului Protocol adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la 04 noiembrie 1950, în vigoare pentru Republica Moldova din 01 februarie 1998, care interzice orice imixtiune în dreptul persoanei de a dispune de bunul său și reține drept neîntemeiată o eventuală îmbogățire nejustificată a creditorului din contul bunurilor consumatorului.

În acest context, instanța de apel a respins ca fiind irelevante argumentele apelantei precum că instanța de fond a operat cu noțiuni neclare, în condițiile în care apelanta este cea care a operat cu neclarități ”nelizibile” pentru a ademeni consumatorul presat financiar de a contracta împrumutul.

Iar, cu referire la argumentul apelantului precum că intimata nu a renunțat la acțiune după radierea gajului, dar și-a concretizat ulterior cerințele din acțiune, nu poate fi considerat de rea-credință, or, acesta este un drept al acesteia să dispună de drepturile sale procedurale.

Nu poate fi reținut nici argumentul apelantului precum că odată semnat/acceptat un contract, acesta îi este opozabil consumatorului, indiferent dacă este legal, nul sau abuziv.

Colegiul instanței de apel a menținut hotărârea instanței de fond și în partea admiterii parțiale a cerinței de reparare a prejudiciului moral.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că este indiscutabil că în speță se întrunesc temeiurile stabilite de cadrul legal pre-citat pentru adjudecarea compensației pentru prejudiciul moral cauzat reclamantei prin încălcarea drepturilor

sale de consumator, dar proporțional suferințelor suportate în sumă de 1000 lei, or, prin includerea clauzelor abuzive în contractul încheiat cu Marina Maximciuc acesteia i-au fost cauzate stări de neliniște, stres, legate de imposibilitatea onorării unor obligații unilateral prestabilite, în final aceasta fiind impusă de situație la vânzarea autoturismului pentru a stinge integral datoria față de pârâta-apelantă.

Nu pot fi reținute argumentele apelantului precum că instanța a aplicat eronat Legea nr.105 privind protecția consumatorului, deoarece apelantul nu are calitatea de prestator, vânzător, producător, a fost încheiat un contract de împrumut și nu de prestări servicii, or, acestea rezultă din interpretarea eronată a normelor legale sus enunțate.

În acest sens, Colegiul a reținut că deși contractul nu este de prestări servicii, dar de împrumut acesta a fost contractat de o persoană fizică pentru uz (scop) personal, familial, casnic, care are calitate de consumator.

Astfel, nu subzistă nici argumentul apelantului precum că nu este producător, vânzător sau prestator, or, definiția legală de la art.3 are ca obiectiv de a păstra statutul de profesionist persoanei care acționează în raport cu un consumator.

În argumentarea acesteia poziții, Colegiul a reținut și faptul că la 19 septembrie 2020, Agenția pentru Protecția Consumatorului a emis actul cu nr.132 prin care a constatat existența clauzelor abuzive în contractul de împrumut menționat supra, act valabil, neanulat de nimeni.

Prin urmare, relațiile juridice dintre Marina Maximciuc și O.C.N. ”Iute Credit” S.R.L. întrunesc criteriile determinante ale relației de consumator-comerciant (profesionist), ce derivă din art.1 din Legea privind protecția consumatorului.

Această stare de lucruri denotă că argumentele apelantului sunt absolut neîntemeiate și contravin circumstanțelor de fapt și drept ale cauzei.

Colegiul instanței de apel a menținut hotărârea instanței de fond și în privința cheltuielilor de traducere, în condițiile în care a fost făcută dovada suportării acestora, or, conform bonului fiscal din 07 decembrie 2020, pentru serviciile de traducere, Marina Maximciuc a achitat suma de 1300 lei (f.d.128), astfel, prin prisma art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, aceste cheltuieli urmează a fi puse pe seama apelantului-pârât.

Din aceste considerente, Colegiul a concluzionat că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel depusă de O.C.N. „Iute Credit” S.R.L. și a menține hotărârea din 06 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 26 decembrie 2022, reprezentantul recurentului O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., Constantin Iosip, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 06 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului depus, reprezentantul recurentului O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., Constantin Iosip a indicat că atât prima instanță cât și instanța de apel la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 04 ianuarie 2023 (f.d. 107, vol. II), instanța de recurs a comunicat intimaților recursul depus, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 08 februarie 2023, reprezentantul intimatului Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Olesea Grati a solicitat respingerea recursului depus ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 13 septembrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 26 decembrie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul oficiului poștal și poștei electronice a copiei deciziei integrale participanților la proces la 27 octombrie 2022, conform scrisorii de însoțire (f.d. 87, vol. II).

Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de reprezentantul recurentului O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., Constantin Iosip, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., Constantin Iosip, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de prima instanță și de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibilă cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului O.C.N. „Iute Credit” S.R.L., Constantin Iosip.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de reprezentantul recurentului Organizația de Creditare Nebancară „Iute Credit” Societate cu Răspundere Limitată, Constantin Iosip, împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat